

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

edu.cz

6. odborný panel projektu IPs DATA

pořádaný ve spolupráci
s Platformou podpory nadání MŠMT a NPI ČR

PODPORA NADÁNÍ V REGIONÁLNÍM ŠKOLSTVÍ

30. 4. 2025

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 529/7, 118 00 Praha 1
místnost C081

Název projektu: Datově-analytická podpora pro hodnocení a řízení vzdělávací soustavy ČR
Registrační č. projektu: CZ.02.02.XX/00/22_005/0002901

ANOTACE

Podpora nadání není jen otázkou individuálního rozvoje, ale také otázkou společenského a ekonomického pokroku. Nadání představuje potenciál, který může přinést inovace, kreativitu a nové perspektivy do různých oblastí našeho života. Když investujeme do rozvoje nadaných jedinců, investujeme do budoucnosti naší společnosti.

Regionální školství hraje v procesu rozpoznání a podpory nadání zásadní roli. Je to právě na místní úrovni, kde je zapotřebí identifikovat nadané děti a žáky a poskytovat jim potřebné zdroje a příležitosti k rozvoji jejich talentu. Efektivní podpora nadání vyžaduje spolupráci mezi školami, školskými zařízeními, rodiči, odborníky i státní správou. Cílem odborného panelu je proto posílit tuto spolupráci poskytnutím příležitosti pro setkání, sdílení zkušeností a formální i neformální diskusi na toto téma. Odborný panel je členěn na tři tematicky zaměřené bloky.

V prvním bloku se zaměříme na problematiku nadaných žáků z pohledu dat a koncepcí. Po prezentacích dat a koncepcí MŠMT vystoupí odborník výzkumného a vzdělávacího institutu CERGE-EI s příspěvkem o empirických výzkumech týkajících se rozvoje nadání.

Náplň druhého bloku odborného panelu se bude týkat především systematické podpory rozvoje nadání v ČR, kterou představí odborníci z ČŠI, MŠMT a NPI ČR.

Třetí blok odborného panelu pak bude věnován praktickým zkušenostem s poskytováním podpory nadaným, o nichž promluví zástupci vybraných institucí formálního, neformálního a zájmového vzdělávání.

Jednotlivé bloky prezentací budou doplněny o dvě panelové diskuse odborníků na tuto problematiku.

Tento odborný panel je šestým z cyklu deseti odborných panelů, které jsou pořádány v rámci projektu IPs DATA.

PROGRAM

9:15 – 10:00 ● Registrace účastníků

10:00 – 10:15 ● Úvodní slovo

10:15 – 11:00 ● 1. BLOK: NADANÍ V DATECH A KONCEPCÍCH

Prezentující:

Lenka Růžičková (MŠMT),
Ivana Blažková (MŠMT),
Daniel Münich (CERGE-EI).

11:00 – 11:15 ● Přestávka

11:15 – 12:15 ● 2. BLOK: PODPORA NADANÍ V ČR

Prezentující:

Alena Pilousová (ČŠI),
Iva Vladíková (MŠMT),
Zuzana Mospan (MŠMT),
Zdeňka Chocholoušková (NPI ČR).

12:15 – 13:00 ● Přestávka na oběd

13:00 – 13:45 ● PANELOVÁ DISKUSE K 1. A 2. BLOKU

Diskutující:

Ivana Blažková (MŠMT),
Lucie Slejšková (EDUin),
Marina Ulbertová (ČŠI),
Zdeňka Chocholoušková (NPI ČR).

13:45 – 14:00 ● Přestávka

14:00 – 14:45 ● 3. BLOK: ZKUŠENOSTI S POSKYTOVÁNÍM
PODPORY NADANÝM

Prezentující:

Dana Martinková (ZŠ Čapkova, Klatovy),
Jiří Kolář (ZUŠ Sokolov) a Ilona Juhássová (Krajská umělecká
rada ZUŠ KVK),
Eva Tischlerová (SVČ RADOVÁNEK, Plzeň).

14:45 – 15:30 ● PANELOVÁ DISKUSE K 3. BLOKU

Diskutující:

Dana Martinková (ZŠ Čapkova, Klatovy),
Jan Kapoun (KÚ Ústeckého kraje),
Ladislava Šlajchová (ČŠI, FPE ZČU v Plzni),
Pavla Picková (PPP pro Prahu 1, 2 a 4).

15:30 – 15:45 ● Závěrečné shrnutí

15:45 – 16:30 ● Neformální debata

16:30 ● Zakončení panelu

Změna programu vyhrazena.

PANELISTÉ

Abecední řazení

IVANA BLAŽKOVÁ MŠMT

**Platforma
podpory nadání
MŠMT a NPI ČR**

Vystudovala primární pedagogiku na UPOL a speciální pedagogiku na UHK. Následně působila ve školské praxi, kde se zaměřovala na uplatňování přístupů inkluzivní pedagogiky. Své zkušenosti později zúročila během působení na ČŠI, kde pracovala v letech 2009–2017. Od roku 2017 vede oddělení speciálního vzdělávání, školských poradenských zařízení a primární prevence, dříve i oddělení předškolního vzdělání. Aktuálně se zabývá legislativními změnami spojenými s novelou školského zákona, zrušením odkladů povinné školní docházky, implementací revidovaného RVP nebo certifikací PPRCH. Od loňského roku vede Platformu podpory nadání MŠMT a NPI ČR.

ZDEŇKA CHOCHOLOUŠKOVÁ NPI ČR

**Web NPI ČR
„Zapojme všechny“**

Působí jako Garantka podpory nadání v Národním pedagogickém institutu ČR. Věnuje se zejména práci se školami a pedagogickými pracovníky v systému podpory nadání a propojení s aktéry v kraji, České republice i na mezinárodní úrovni. Dlouhodobě se zabývá vzděláváním učitelů jak v pregraduální přípravě, tak v celoživotním vzdělávání. Kromě práce s nadáním a talentem se zaměřuje na botaniku, didaktiku biologie, terénní výuku a využívání aktivizačních metod ve výuce. Aktivně vědecky pracuje (více než 100 odborných a popularizačních publikací).

ILONA JUHÁSOVÁ

Krajská umělecká rada ZUŠ Karlovarského kraje

Celý profesní život má spojený se základním uměleckým vzděláváním a osobní život s Karlovarským krajem. Má zkušenosti s různými manažerskými pozicemi, ale její velkou láskou je výuka hry na klavír, kterou neopouští ani dnes. Zajímají ji nové a progresivní myšlenky převedené do praxe. Ráda se setkává s přáteli a sdílí s nimi zaujetí pro krásu umění, historii a kulturu u nás i ve světě. Je pyšnou babičkou šesti vnoučat, které náležitě rozmazluje.

JAN KAPOUN

Krajský úřad Ústeckého kraje

Působí na odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Ústeckého kraje jako vedoucí oddělení zaměřeného na organizaci školství a realizaci vzdělávacích programů a projektů. Nedílnou součástí činnosti oddělení je i systematická podpora nadaných žáků a vytváření podmínek pro rozvoj jejich potenciálu.

JIŘÍ KOLÁŘ

ZUŠ Sokolov

Je ředitelem Základní umělecké školy v Sokolově. Po absolvování konzervatoře působil jako člen Karlovarského symfonického orchestru a více než 25 let se věnuje základnímu uměleckému školství. Zkušenosti nasbíral jako učitel, zástupce ředitele a nyní i jako ředitel školy. Má dlouholeté zkušenosti s manažerskými pozicemi v rámci realizací dotačních programů MŠMT. V profesním i osobním životě ho provází zájem o kulturu, sport a multimédia. Volný čas nejraději tráví s rodinou a přáteli.

Web
ZUŠ Sokolov

Web
ZŠ Čapkova

DANA MARTINKOVÁ

ZŠ Čapkova, Klatovy

Je ředitelkou Základní školy Klatovy, Čapkova ul. Pod jejím vedením škola systematicky podporuje nadání a potenciál každého žáka zejména v českém jazyce, matematice a cizích jazycích, a to prostřednictvím diferencovaného dělení tříd, výběrových seminářů, jazykových klubů, kroužků rozvíjejících logické myšlení, aj. Škola spolupracuje se školním poradenským pracovištěm a žakovským parlamentem, aby vytvořila bezpečné a podnětné prostředí pro všechny žáky. Dana Martinková je známá svou empatií, profesionalitou a snahou o neustálé zlepšování školního prostředí. Podporuje inovativní přístupy ve výuce a dobré vztahy mezi žáky.

ZUZANA MOSPAN

MŠMT

Ekonom, pedagog a garant Výzvy Podpora nadaných žáků základních a středních škol.

DANIEL MÜNICH

CERGE-EI

Výstupy projektu
„Talent“
IDEA a Nadace RSJ

Je akademický ekonom. Vystudoval ČVUT, absolvoval dva roky stáží na univerzitách v USA a získal doktorát v oboru ekonomie na Univerzitě Karlově. Působí v doktorském programu CERGE-EI (společného pracoviště AV ČR a UK), kde se zabývá ekonomikou trhu práce, školství, vzdělávání a výzkumem. Působil jako expert či poradce v rámci projektů EU, MMF, OECD, Světové banky a řady národních institucí, jako je Národní ekonomická rada vlády (NERV). V médiích aktivně publikuje články a komentuje témata související především s trhem práce, školstvím, vzděláváním, vědou a výzkumem. Posledních deset let vede akademický think-tank IDEA při CERGE-EI, kde třetí rok běží projekt Talent zaměřený na výzkum nadání.

PAVLA PICKOVÁ

PPP pro Prahu 1, 2 a 4

Vystudovala psychologii na FF UK v Praze. Poradenské tematicke v PPP se věnuje téměř 30 let, v praxi se nejčastěji setkává se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Od roku 2009 se intenzivněji věnuje problematice nadaných dětí, jejich vývoje a vzdělávání. Již 15 let je členkou Pracovní skupiny krajských koordinátorů při PPP pro oblast nadání NPI ČR. Mezi její aktivity patří diagnostika nadaných dětí, metodické vedení psychologů PPP, konzultace s rodiči a učiteli ohledně vzdělávání nadaných. Účastní se také odborných konferencí, kulatých stolů a podílí se na popularizaci tématu nadání. Je členkou Platformy podpory nadání MŠMT a NPI ČR.

ALENA PILOUSOVÁ

ČŠI

Je absolventkou Pedagogické fakulty UJEP v Ústí nad Labem, kde vystudovala český jazyk a hudební výchovu. Na Pedagogické fakultě MU v Brně si rozšířila pedagogickou způsobilost o obor psychologie a na Filozofické fakultě UK v Praze složila rigorózní zkoušku z pedagogické psychologie. Učitelskou praxi získala na střední a vyšší odborné škole, kde později působila jako výchovná poradkyně a zástupkyně ředitelky. Pedagogicky a odborně spolupracuje s akademickými institucemi, např. již od roku 2012 s katedrou psychologie na Pedagogické fakultě UJEP. Od roku 2013 pracuje jako školní inspektorka na ČŠI, kde se v posledních letech věnuje také problematice nadaných dětí a žáků.

LENKA RŮŽIČKOVÁ

MŠMT

Vystudovala geografii na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Většinu své profesní dráhy se věnovala politice soudržnosti, od roku 2012 na MMR, kde připravovala a vyjednávala celkovou národní koncepci pro EU fondy. Od roku 2024 působí jako interní evaluátorka v projektu IPs DATA na MŠMT, ráda ale zabrousí i do analytické práce.

LUCIE SLEJŠKOVÁ

EDUin

Pracuje jako analytička ve společnosti EDUin, dlouhodobě se věnuje tématům vzdělávací politiky. Koordinuje vznik každoročního Auditů vzdělávacího systému, který analyzuje vybraná témata vzdělávací politiky, propojuje odborníky a státní správu a přináší návrhy na systémová řešení.

**Analýza
„Proč v našich
školách nevidíme
nadané žáky?“**

LADISLAVA ŠLAJCHOVÁ

ČŠI, FPE ZČU v Plzni

Má bohaté zkušenosti ze státní správy, školního i akademického prostředí a projektů, zejména systémově orientovaných. Klade důraz na manažerský přístup, strategické myšlení, akční plánování a sledování dopadu přijatých změn. Specializuje se na školský management, evaluaci, profesní rozvoj učitelů, obecnou didaktiku a pedagogiku. Podporuje síťování a promyšlenou spolupráci aktérů ve vzdělávání, která přináší reálné výsledky. V současnosti působí na ČŠI a pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni.

Web
SVČ RADOVÁNEK

EVA TISCHLEROVÁ SVČ RADOVÁNEK, Plzeň

Zakladatelka a od roku 1991 i ředitelka SVČ RADOVÁNEK, jednoho z největších zařízení pro zájmové vzdělávání v ČR. Pod jejím vedením organizace rozvíjí potenciál dětí a mládeže, podporuje mezigenerační spolupráci a nabízí smysluplné využití volného času. SVČ má 15 pracovišť v Plzeňském kraji, 21 pronajatých sálů a tělocvičen, přes 4600 účastníků ve 420 kroužcích a ročně pořádá 120 táborů a pobytů. Podporuje nadané, spolupracuje s odborníky a připravuje účastníky na budoucnost. Eva Tischlerová byla dvakrát oceněna MŠMT a získala Medaili 1. stupně za příkladnou práci ve školství. Věnuje se výtvarné a keramické tvorbě, miluje přírodu. Děti jsou jejím životním posláním.

MARINA ULBERTOVÁ ČŠI

Od ledna 2021 působí na Středočeském inspektorátu ČŠI jako školní inspektorka, kde se specializuje mj. na inspekční činnost ve školských poradenských zařízeních. Je členkou Platformy nadání MŠMT a NPI ČR. Přes osm let pracovala v Pedagogicko-psychologické poradně jako speciální pedagog a více než deset let vedla Speciálně pedagogické centrum. Problematikou podpory nadaných dětí a žáků se zabývá dlouhodobě nejen profesně, ale také jako matka žáka s dvojitou výjimečností.

IVA VLADÍKOVÁ MŠMT

Vystudovala management v neziskovém sektoru na Ostravské univerzitě, teritoriální studia na Univerzitě Karlově a sociální pedagogiku na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Od května 2024 působí na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy v Odboru pro mládež, kde se věnuje zájmovému vzdělávání a agendě středisek volného času. Praxi v této oblasti získala dlouholetým působením právě v SVČ.

ZPĚTNÁ VAZBA K DNEŠNÍ AKCI

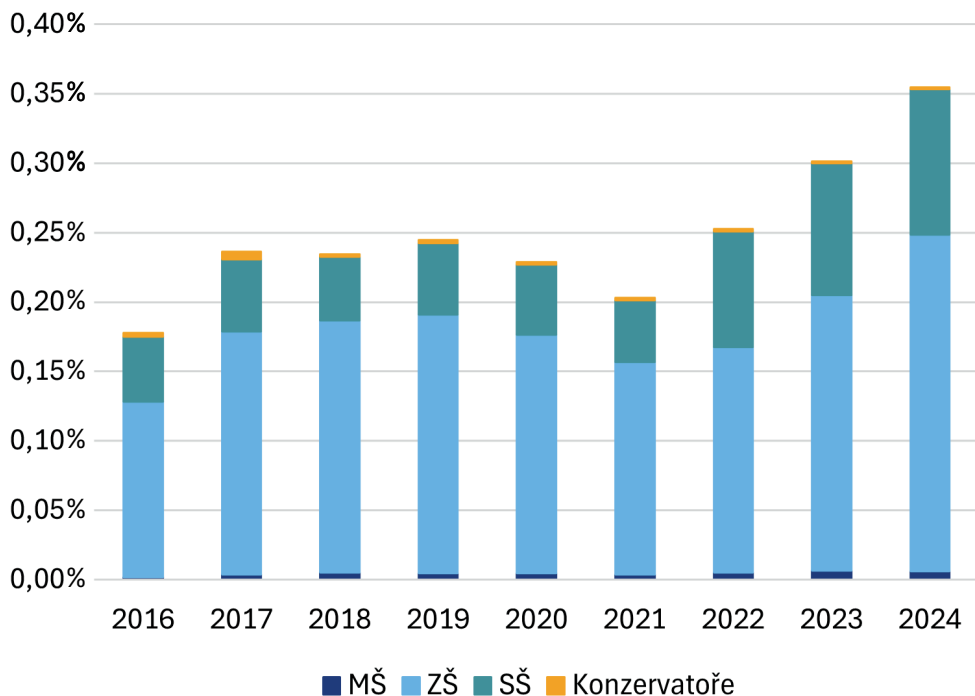
Co Vás na panelu zaujalo? Máte podnět pro zlepšení? Napadá Vás téma pro další odborný panel či konferenci? Budeme rádi za Váš názor. Vyplnění dotazníku zpětné vazby je anonymní.

VYBRANÉ GRAFY

Podíl nadaných a mimořádně nadaných vykázaných školami ze všech dětí a žáků

Údaje MŠMT ze školských výkazů

Rok 2024: 0,35 % ze všech dětí a žáků celkem

Mateřské školy

110 dětí = 0,03 %
ze všech dětí MŠ

Základní školy

4530 žáků = 0,45 %
ze všech žáků ZŠ

Střední školy

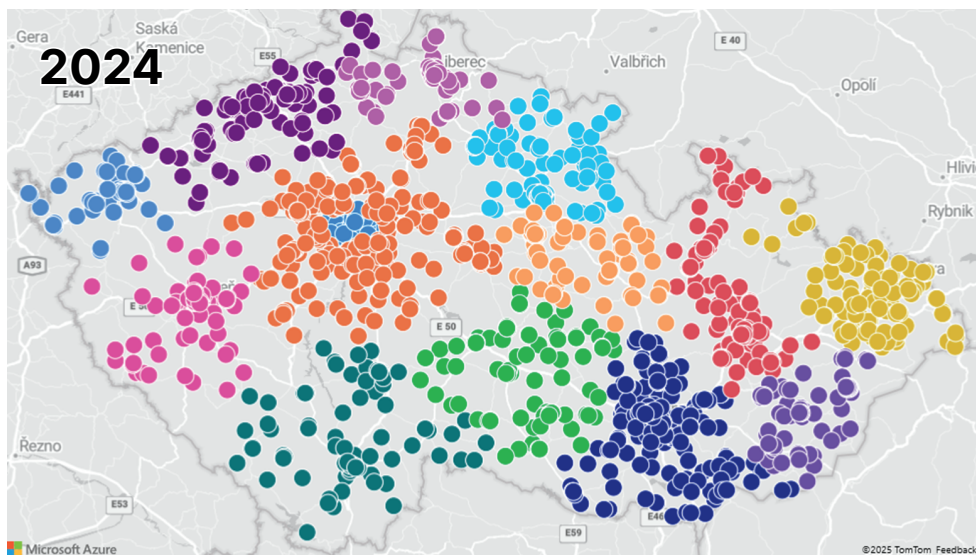
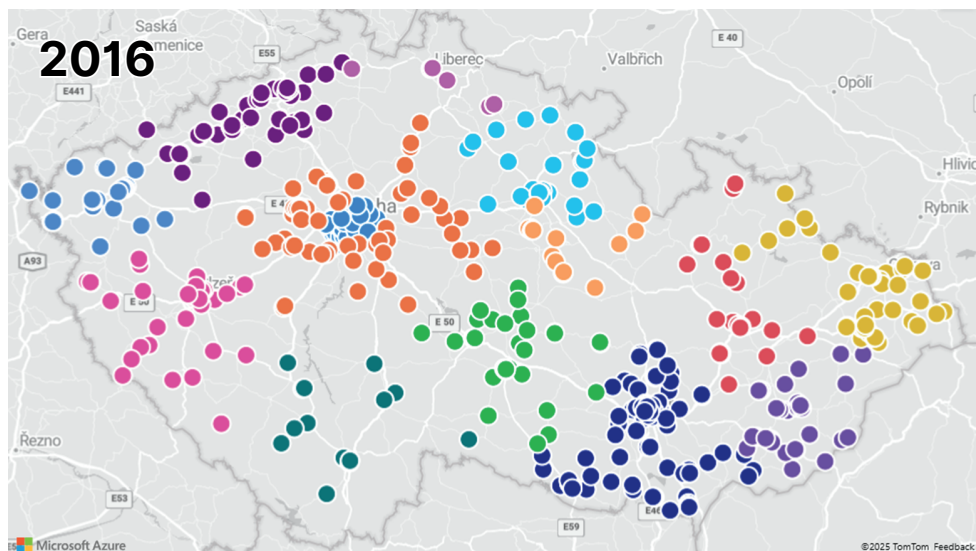
1956 žáků = 0,39 %
ze všech žáků SŠ

Konzervatoře

26 žáků = 0,68 %
ze všech žáků
konzervatoří

VYBRANÉ GRAFY

Školy vykazující nadané v roce 2016 a v roce 2024

PLATFORMA PODPORY NADÁNÍ MŠMT A NPI ČR

Platforma byla ustanovena v březnu 2024 jako poradní orgán vrchního ředitele sekce vzdělávání a mládeže MŠMT. Je vedena Ivanou Blažkovou a Zdeňkou Chocholouškovou a aktuálně má 20 členů z řad vybraných zástupců MŠMT, NPI ČR, odborníků z praxe, akademiků a neziskového sektoru.

Hlavní cíle:

- Koordinovat nastavení funkčního vzdělávacího systému na podporu nadání/talentu a péče o nadané/ talentované.
- Analytická, koncepční a metodická činnost.
- Podpořit zapojení jednotlivých cílových skupin (pedagogičtí pracovníci škol a školských poradenských zařízení) do řešení identifikace a podpory nadání ve všech stupních vzdělávacího systému.
- Inspirovat se příklady dobré praxe, které budou dále sdíleny.

ZAPOJMEVSECHNY.CZ

Portál je výstupem podpory implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání (APIV) B, který byl realizován v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Provozovatelem portálu je NPI ČR.

KRAJSKÉ SÍTĚ PODPORY NADÁNÍ

Sdružují a propojují aktéry podpory nadání a péče o nadané v ČR. V každém kraji na krajském pracovišti NPI ČR je za aktualizaci a rozšiřování sítě zodpovědný Krajský koordinátor podpory nadání

SVĚT NADÁNÍ

Recenzovaný odborný časopis založený doc. PhDr. Šárkou Portešovou, Ph.D. je zaměřený na sdílení nových poznatků a zkušeností z oblasti podpory nadání.

Krajské sítě podpory nadání vychází z Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020 MŠMT a strategického dokumentu pro podporu nadání Podpora nadání a nadaných dětí a žáků v NPI ČR 2022–2030.

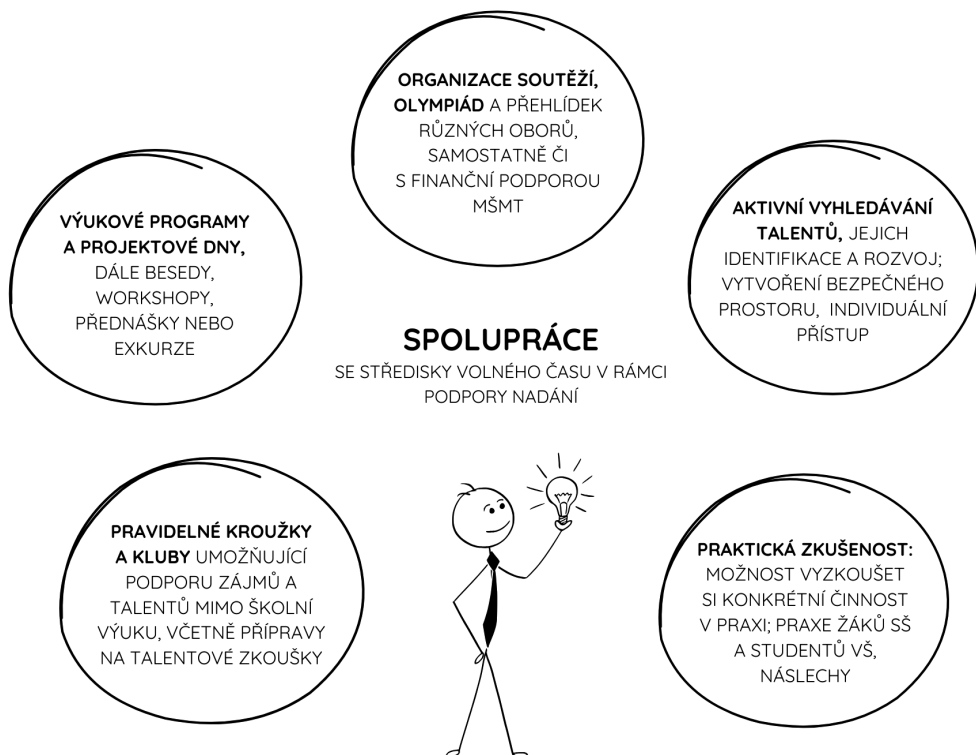
DŮLEŽITOST STŘEDISEK VOLNÉHO ČASU

V práci s nadanými

Střediska volného času (SVČ) se podílejí na identifikaci a rozvoji nadaných v různých oblastech – od techniky a umění až po sport či přírodovědu. Pedagogové volného času v rámci své běžné činnosti sledují projevy nadání, spolupracují s odborníky z praxe a organizují specializované zájmové útvary nebo pořádají soutěže.

SVČ navazují promyšlenou a systematickou spolupráci se školami všech typů a stupňů, krajskými koordinačními skupinami pro nadání, spolky i soukromými subjekty. Jsou tak partnery škol, rodičů, ale především samotných dětí a mladých lidí při vytváření podpůrného a bezpečného prostředí pro seberozvoj. Spektrum spolupráce se středisky je široké. Oslovit je mohou školy, rodiče i další aktéři, například při realizaci tematických výukových programů. Důležité přitom je, že si účastníci mohou činnost prakticky vyzkoušet, nikoliv pouze teoreticky poznat. Právě tento praktický rozměr umožňuje mladým lidem přirozeně objevovat vlastní silné stránky a zájmy, což může být prvním krokem k rozhodnutí o další studijní nebo profesní cestě.

PRÁCE S NADANÝMI A TALENTOVANÝMI ŽÁKY

ve Středisku volného času RADOVÁNEK, Plzeň

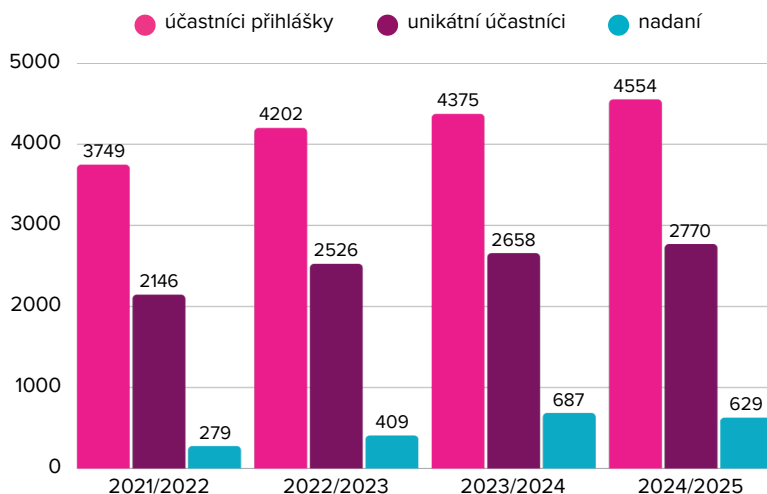
Svět v barvách
RADOVÁNKU

OBLASTI PRÁCE S NADANÝMI

POROVNÁNÍ ÚČASTNÍKŮ V ČASE

RODINA, PEDAGOG A PROSTŘEDÍ JSOU ZÁSADNÍMI FAKTORY

Pokud chceme systematicky a aktivně pracovat, vzdělávat a věnovat se péči o nadané děti a žáky, je třeba, aby pedagogové byli schopni takové děti a žáky rozpoznat, odhalit je a mít vůli s nimi individuálně pracovat a propojovat je mezi vrstevníky. Dát jim možnost participovat a podílet se na vzdělávání.

Zapojmevsechny.cz/nadani

Zdroj informací a metodických materiálů NPI ČR k nadání pro:

- pedagogy,
- rodiče,
- odbornou veřejnost,
- žáky a studenty.

Nejdůležitější záložky webu:

Krajské síť podpory nadání,
*včetně kontaktu na Krajské
koordinátory podpory nadání,
kteří je spravují.*

Podpora a rozvoj nadání
*s články, videi, podcasty atp,
které Vás mohou nasměrovat.*

Metodické materiály
*pro různé stupně vzdělávání,
příčemž je zahrnuto
i mimoškolní – zájmové*

Strukturované vzdělávání
*v problematice podpory nadání
s bohatou nabídkou vzdělávacích
programů, vzdělávací
a konzultační možnosti,
spolupráce a síťování a další
užitečné informace.*

Konzultační centrum NPI
*pro dotazy k tématu nadání
i jiným tématům.*

5 SNADNÝCH KROKŮ k podpoře nadání ve vaší škole

1. Získat podporu vedení školy a jmenovat školního koordinátora podpory nadání, přihlásit se do Krajské sítě podpory nadání. Viz zapojmevsechny.cz/nadani/mapa.
2. Vytvořit interní akční skupinu podporující nadání a nabídnout učitelům e-learning či seminář k podpoře nadání (DVPP).
3. Založit klidovou zónu (dostupnou alespoň o přestávce, ideálně však okamžitě při přetížení).
4. Založit seznam, kam učitelé píší nominované žáky a jakým způsobem je podporují.
5. Zjistit, zda se mají nadaní žáci kde scházet – pokud nemají kde, tak založit studijní skupinu, kroužek nebo klub nadaných dětí.

Společný projekt akademického think-tanku IDEA při CERGE-EI a Nadace RSJ, zaměřený především na aplikované výzkumy v oblasti nadání s akcentem na ekonomické koncepty, fenomény a metodologické přístupy.

Věnuje se i osvětové a popularizační činnosti, pořádá například veřejné přednášky předních zahraničních odborníků v oblasti ekonomie nadání:

Videažánam a další informace

Patrick Gaule (University of Bristol)

How to encourage and develop mathematically gifted children

Jak podporovat a rozvíjet matematicky nadané děti

Přednáška byla věnována výzkumu zaměřenému na děti s matematickým nadáním, na efektivní způsoby jejich podpory a na dopady, jež má podpora matematicky nadaných jedinců na individuální i společenské úrovni.

Scott Imberman (Michigan State University)

What Does Economic Research Say About the Effectiveness of Advanced Academic Programs?

Co říká ekonomický výzkum o efektivitě pokročilých akademických programů pro nadané žáky?

Byl představen ekonomický výzkum, který hodnotí účinnost pokročilých akademických programů pro nadané studenty a jejich vliv na dlouhodobý úspěch nadaných ve vyšším vzdělávání.

Dosud vydané publikace projektu TALENT:

Studie ke stažení

TALENT: Critical review

Podrobný kritický přehled zahraniční výzkumné literatury z ekonomického pohledu na téma nadání.

Zabývá se vzděláváním nadaných žáků, jejich specifiky a problémy. Z ekonomické perspektivy nabízí odpovědi mj. na následující otázky.

Jaká je role talentu v moderním světě?

Jakým bariérám čelí nadaní jedinci?

Jaké jsou doporučené vzdělávací strategie nadaných?

TALENT: Kritický přehled odborné literatury na téma nadání

České shrnutí anglické verze.

Dokončované publikace projektu TALENT:

Chytré hlavy nestačí: Sociálně-emoční dovednosti českých žáků

Policy brief IDEA

Krátká empirická analýza založená na datech z mezinárodního šetření PISA 2022, kdy byla poprvé sledována úroveň sociálně-emočních schopností patnáctiletých žáků. Jde o schopnosti jako trpělivost a vytrvalost, zvědavost, cílevědomost, ovládání emocí, odolnost vůči stresu, schopnost spolupráce, asertivitu a altruismus. Na rozdíl od funkčních gramotností, čeští žáci v sociálně-emočních schopnostech nedopadli dobře. To je varovné, protože sociálně-emoční schopnosti výrazně spoluročují úspěšnost ve studiu a životě. Zjištění otevírají a diskutují otázku, co za nízkou úroveň sociálně-emočních schopností českých žáků stojí. Analýza se zaměřuje i na fenomén kvantitativního nadání

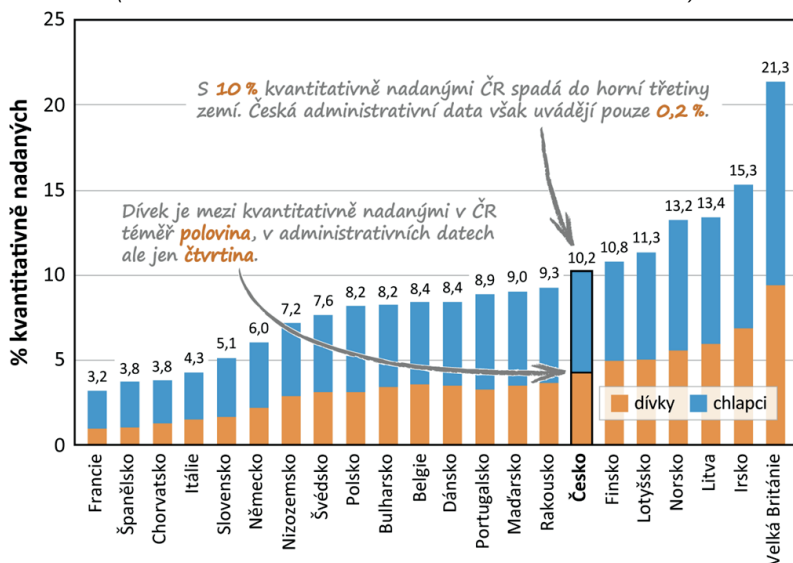
Co (ne)víme o žácích s kvantitativním nadáním? Česko v mezinárodním srovnání

Studie IDEA

Nová studie poprvé detailně mapuje kvantitativně nadané žáky v Česku v mezinárodním srovnání a odhaluje nedostatky v identifikaci nadaných u nás. Ukazuje se, že skutečný podíl kvantitativně nadaných žáků je výrazně vyšší, než uvádějí oficiální statistiky. Zatímco v reprezentativním mezinárodním šetření identifikují autorky 10 % kvantitativně nadaných, výkazy základních škol jich uvádějí pouze 0,2 %. Mezi rizikové skupiny, jejichž nadání často zůstává nerozpoznáno, patří častěji dívky a žáci ze socio-ekonomicky znevýhodněného prostředí. Studie je založená na analýze reprezentativního vzorku žáků ve 4. třídách základních škol, tedy přibližně v 10 letech, v rámci mezinárodního šetření TIMSS 2019, a patnáctiletých žáků, v rámci mezinárodního šetření PISA 2018. Kvantitativně nadané identifikuje na základě výsledků z testu zaměřeného na logický úsudek v matematickém kontextu.

Dřívější roky šetření TIMSS a PISA jsou zvolené s ohledem na dostupnost dat a na zkrácení následujících let způsobené pandemií COVID-19. Chystaný výzkum zaměřený na vztah nadání a výukových metod a nadání a známek se bude již opírat o data z post-pandemických let.

Podíl kvantitativně nadaných žáků
(na základě mezinárodního testování žáků 4. tříd TIMSS 2019)

Evaluace dopadů programů podpory nadaných

Studie IDEA

Tato studie přinese systematický přehled ekonomické literatury zaměřené na evaluaci programů podpory nadaných žáků ve vzdělávání. Zatímco pedagogická literatura se soustředí na design a implementaci těchto programů, ekonomický přístup zkoumá měřitelné dopady intervencí a jejich kauzální vztahy. Studie shrnuje moderní metody pro evaluaci programů a veřejných politik a závěry ekonomické literatury, která tyto metody využívá pro evaluaci programů vzdělávání nadaných. Cílem je doplnit existující psychologickou a pedagogickou literaturu.

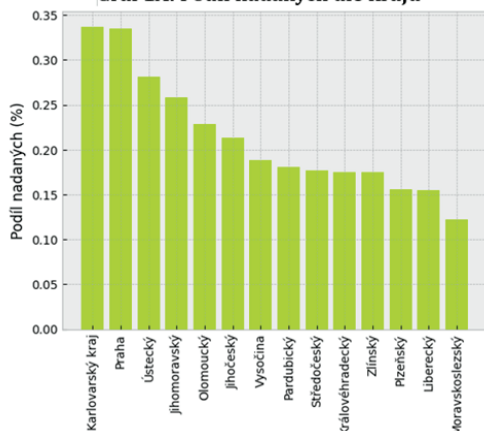
Navzdory shodě na nutnosti podpory nadaných žáků není ve světě dostatek informací o efektivitě jednotlivých intervencí. Spolehlivé prokázání kauzálních vztahů mezi intervencí a dopadem vyžaduje vhodná data a adekvátní statistické metody. Ekonomická literatura často obsahuje protichůdné závěry ohledně efektivity jednotlivých metod, a to zpravidla kvůli rozdílům v designu a implementaci intervencí v různých vzdělávacích systémech, v metodologii jednotlivých studií a ve sledovaných výstupech programů. Právě kvalitní design a implementace intervencí je přitom zásadní. Mezinárodní přenositelnost zjištění je omezená, proto je důležité replikovat výzkumy na národních úrovních s patřičným datovým a odborným zázemím.

Skruté nadání českých žáků a žákyně v administrativních datech

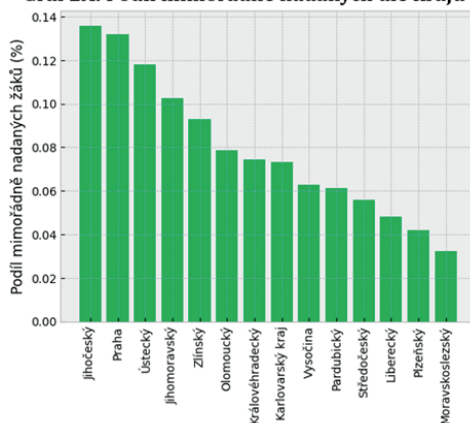
Studie IDEA

Empirická studie vytěžuje administrativní data ze škol o výskytu nadaných a velmi nadaných žáků. Ukazuje, že podíl školami administrativně vykazovaných nadaných žáků byl diametrálně nižší než lze reálně očekávat. Zkreslení se výrazněji týká dívek. Zavedená praxe vykazování z principu počty vykázaných nadaných výrazně snižuje. Zjištění ale podporují kvalitativní zkušenosti, že školy dostatečně nehledají a nebo neevidují nadání u dětí. Nízký počet mimořádně nadaných dětí lze částečně přičíst složité administraci a nutné spolupráci školy s poradenským zařízením a rodičem. Nedostatečnou či nesystematickou evidenci podtrhují i velké rozdíly napříč kraji, odlišnosti mezi školami různých velikostí i velmi nízké podíly nadaných dívek. Základní školy nejspíše potřebují jasnější pravidla pro určování nadání svých žáků, ta ale poté musí dodržovat, aby se uváděný počet nadaných žáků skutečně blížil realitě.

Graf 1A: Podíl nadaných dle kraje

Graf 2A: Podíl mimořádně nadaných dle kraje

PROČ V NAŠICH ŠKOLÁCH NEVIDÍME NADANÉ DĚTI?

EDUin v rámci Auditu vzdělávacího systému za rok 2024 připravil analýzu, která mapuje důvody, proč se nedaří identifikovat nadané děti ve školách, jaké výzvy představuje jejich podpora a jaká systémová řešení jsou potřeba. Infografika níže shrnuje několik základních argumentů, celý text analýzy a její manažerské shrnutí najdete na eduin.cz/audit nebo přes QR kód.

1 NEVÍME, KOHO HLEDÁME

V Česku se neshodujeme na koncepci toho, co je vlastně nadání. Často spoléháme jen na IQ testy, což je podle odborníků limitující.

2 VLIV STEREOTYPŮ

Zažitě představy o nadání neodpovídají realitě. Nadání žáci nemusí být studijní typy – jedničkáři. Navíc kromě intelektuálního nadání existuje třeba i pohybové či umělecké, které často přehlízíme.

3 TĚŽKOPÁDNÝ PROCES

IDENTIFIKACE

Nadání potvrzují školská poradenská zařízení (ŠPZ), která nejsou součástí škol. Musí je kontaktovat rodič nebo zákonný zástupce žáka. ŠPZ se zaměřují především na rozpoznání intelektového nadání, jiné oblasti opomíjí. Jsou přetížená, je jich málo a rodiče o nich nemusí vědět.

Celý proces je plný zbytečných bariér.

Co s tím?

POTŘEBUJEME:

- Odbornou shodu na koncepci nadání;
- zefektivnit identifikaci nadaných žáků;
- zaměřit se na děti již od předškolního věku a na ty, které přehlízíme;
- vzdělávat učitele v podpoře a rozvoji nadaných;
- rozšířit principy podpory nadaných do všech typů škol.

PROBĚHLÉ ODBORNÉ PANELE

Do konce roku 2027 uspořádáme ve spolupráci s vybranými útvary MŠMT, Českou školní inspekcí, přímo řízenými organizacemi, s odborníky z oblasti vzdělávání, akademiky a s neziskovými organizacemi 10 odborných panelů.

Níže naleznete témata a stručný popis pěti již proběhlých akcí. Načtením QR kódu přejdete na shrnutí, záznam a další materiály z příslušné akce.

- 1.** Byly prezentovány závěry z vybraných analytických studií a diskutována témata spojená s průchodem žáků vzdělávací soustavou, očekávaným demografickým vývojem nebo s plánovanými změnami v oblasti přijímacího řízení na střední školy.

18. 3.
2023

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V DATECH

- 2.** Představena byla vybraná data z domácích a zahraničních studií, předpokládaný demografický vývoj počtu dětí ve věku dvou až šesti let či změny v oblasti sběru dat a školské matriky. Dále byla diskutována témata týkající se aktualizace obsahu vzdělávání, odkladů povinné školní docházky či rovnosti ve vzdělávání.

18. 3.
2024

KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

- 3.** Jednou z výzev žáků v dynamicky se proměňující společnosti je rozhodovat se o svém dalším vzdělávání nebo uplatnitelnosti na trhu práce. Uvedeným výzvám se lépe čelí za pomoci kvalitního a dostupného kariérového poradenství, o jehož budoucím nastavení diskutovali experti na tomto odborném panelu.

17. 6.
2024

OD ANALÝZY K POCHOPENÍ: CO NÁM ŘÍKAJÍ DATOVÉ ANALÝZY PISA A PIRLS?

- 4.** Na odborném panelu byla představena a diskutována klíčová zjištění sekundárních analýz dat z šetření PIRLS 2021 a PISA 2022. Důraz byl kladen na využitelnost datově podložených zjištění ve třech oblastech: odstraňování nerovností ve vzdělávání, zlepšení školního klimatu a efektivní využívání ICT ve výuce.

25. 11.
2024

DIGITÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V DATECH

- 5.** Odborníci na školskou statistiku a digitalizaci ve vzdělávání diskutovali témata týkající se rozvoje digitální infrastruktury ve školách, digitálních dovedností, využívání nástrojů generativní umělé inteligence (AI) a prevence rizik spojených s digitálními technologiemi.

5. 12.
2024

Aktuality o aktivitách projektu a pozvánky na akce publikujeme na portále edu.cz v záložce „Pro vedení školy” – IPs DATA a také v naší skupině na Facebooku. Zde Vám přinášíme výběr toho nejzajímavějšího.

edu.cz

facebook

3. číslo newsletteru projektu IPs DATA

Od března je k dispozici druhé číslo projektového newsletteru. Najdete v něm výběr z aktuálních analýz, doporučení z podzimních odborných panelů a informace o realizovaných a plánovaných výzkumech. Pro přihlášení k odběru využijte formulář na adrese: bit.ly/ipsdataodebirat.

Analýza financování vybraných vzdělávacích systémů v Evropě

Tato analýza přináší přehled finančních prostředků, které 10 evropských států investuje do vzdělávání, včetně jejich členění a mechanismů přerozdělování. Na edu.cz je ke stažení celý dokument s manažerským shrnutím a také výběr toho nejzajímavějšího ve formě infografiky.

Sekundární analýza dat z mezinárodního šetření PISA 2022

Analýza poskytuje unikátní pohled na výsledky českých žáků v matematické, přírodovědné a čtenářské gramotnosti v kontextu období po koronavirové pandemii a jejich spojení s různými faktory. Na edu.cz najdete celý dokument včetně manažerského shrnutí a navíc informační brožuru s výběrem těch nejzajímavějších zjištění a grafů

KONTAKTY

SEKCE INFORMATIKY, STATISTIKY A ANALÝZ

Václav Jelen
vrchní ředitel sekce
vaclav.jelen@msmt.gov.cz

ODBOR ŠKOLSKÉ STATISTIKY A ANALÝZ

Petra Müllerová
ředitelka odboru
petra.mullerova@msmt.gov.cz

ODBOR ŠKOLSKÉ STATISTIKY A ANALÝZ

Hana Novotná
hlavní manažerka projektu
hana.novotna2@msmt.gov.cz

ODĚLENÍ ANALYTICKÉ PODPORY A PROJEKTOVÝCH VÝSTUPŮ

Stanislav Volčík
vedoucí oddělení
stanislav.volcik@msmt.gov.cz

ODDĚLENÍ SEKUNDÁRNÍCH ANALÝZ

Daniel Marek
vedoucí oddělení
daniel.marek@msmt.gov.cz

ODDĚLENÍ NÁRODNÍCH ANALÝZ

Barbora Večerková
vedoucí oddělení
barbora.vecerkova@msmt.gov.cz

ips.data@msmt.gov.cz

Skupina
IPs DATA

www.msmt.gov.cz
www.edu.cz

MÍSTO PRO VAŠE POZNÁMKY

A series of horizontal lines for writing notes, spanning the width of the page below the header.